

Scholen in de Randstad sterk gekleurd

Marijke Hartgers

Autochtone en niet-westers allochtone leerlingen zijn niet gelijk over de Nederlandse schoolvestigingen verdeeld. Dat komt vooral doordat niet-westerse allochtonen veelal in het westen van Nederland wonen. Hierdoor zijn er vooral in de Randstad veel 'gekleurde' scholen. Deels is deze segregatie het gevolg van een bewuste keuze van 'witte' ouders voor een minder gekleurde school voor hun kind. In het voortgezet onderwijs speelt de keuze voor een schoolsoort ook duidelijk een rol: autochtone leerlingen volgen vaker havo en vwo, terwijl niet-westers allochtone leerlingen vaker naar de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen van het vmbo gaan.

1. Inleiding

Het bestaan van 'witte' en 'gekleurde' scholen staat de laatste jaren sterk in de belangstelling. De opmars van gekleurde scholen wordt vaak als ongewenst gezien. Vooral als scholen 'gekleurder' zijn dan de samenstelling van de bevolking in de wijk (Forum, 2007; Het Onderwijsblad, 2007). Dit laatste lijkt vooral voor te komen in het centrum van de grote steden. Dat komt enerzijds doordat autochtone bewoners met kinderen verhuizen naar de buitengewesten (Latten et al, 2006) en anderzijds doordat autochtone kinderen in de binnenstad naar scholen buiten het centrum gaan. Hiermee worden de scholen in de binnenstad steeds 'gekleurder', ook al staan ze in een gemengde wijk (Welther, 2007).

Formele maatregelen om scholen weer meer gemengd te krijgen, hadden tot nu toe weinig effect en stuiten ook vaak op angsten en op bezwaren van juridische aard (Welther, 2007). Ouders zijn bang dat hun keuzevrijheid wordt beperkt en juridisch blijkt het vaak onmogelijk om bijvoorbeeld een spreidingsbeleid waterdicht te krijgen (Karsten, 2007). In Artikel 23 van de grondwet is bepaald dat ouders een vrije schoolkeuze hebben. Na een inventarisatie van de segregatie in het basisonderwijs bij 35 gemeenten in Nederland in opdracht van Forum, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling, zijn een aantal aanbevelingen aan gemeenten gedaan (Forum, 2007). Gemeenten worden onder meer aangeraden om ouderinitiatieven te faciliteren en ondersteunen, omdat initiatieven waarbij ouders zijn betrokken wel enig succes lijken te boeken (Welther, 2007).

Verder wordt aangeraden om activiteiten te organiseren waaraan gekleurde en witte scholen samen kunnen deelnemen; bijvoorbeeld door middel van vriendschapsscholen. Staatssecretaris Sharon Dijksma heeft naar aanleiding van het Forumrapport laten weten dat er vanaf 2008 vaste momenten voor aanmelding op basisscholen komen. Hiermee kunnen (autochtone) ouders hun kind niet meer al in een zeer vroeg stadium aanmelden op een basisschool (Het Onderwijsblad, 2007).

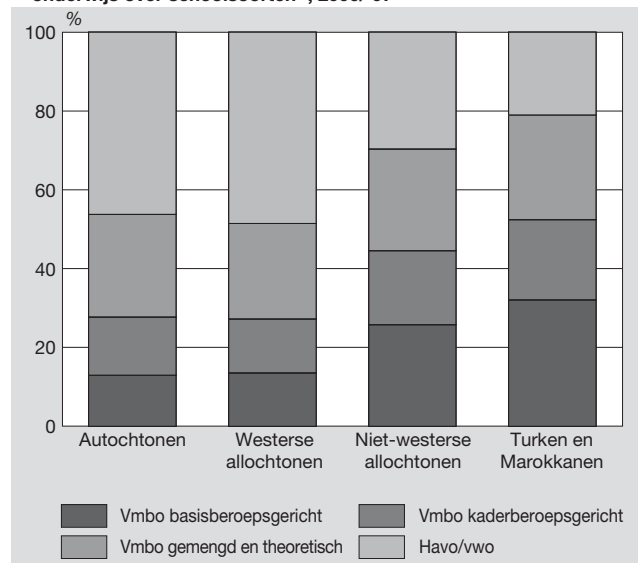
De ongelijke verdeling van autochtone en niet-westers allochtone leerlingen in het basisonderwijs heeft voornamelijk te maken met demografische oorzaken en de op so-

ciale en etnische gronden gebaseerde schoolkeuzen van ouders. Bij de keuze van een schoolvestiging in het voortgezet onderwijs speelt bovendien ook de schoolsoortkeuze een belangrijke rol. Lang niet alle scholen bieden alle mogelijke schoolsoorten binnen het voortgezet onderwijs aan, laat staan binnen één vestiging. Vaak zitten bijvoorbeeld havo/vwo-leerlingen op een andere school(-vestiging) dan vmbo-leerlingen.

En binnen het vmbo zijn ook niet altijd alle leerwegen in één vestiging ondergebracht. In vergelijking met autochtone en westers allochtone leerlingen zitten leerlingen van niet-westers allochtone herkomst relatief vaak op het vmbo. Bovendien gaan zij binnen het vmbo vaker naar de lagere leerwegen, dat wil zeggen de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg (CBS, 2006 en 2007).

Zo volgde in het schooljaar 2006/'07 bijna een derde van de leerlingen van Turkse en Marokkaanse herkomst in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs de basisberoepsgerichte leerweg. Van de autochtone derdeklassers was dit maar 13 procent. Bijna de helft van de autochtone en westers allochtone derdeklassers volgde havo of vwo, tegen 30 procent van de niet-westers allochtonen (figuur 1).

1. Verdeling van leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs over schoolsoorten¹⁾, 2006/'07*

¹⁾ Voortgezet onderwijs exclusief het praktijkonderwijs.

Bron: CBS, IBG, GBA.

2. Indicatoren voor segregatie

De mate van segregatie met betrekking tot de schoolkleur wordt in dit artikel in beeld gebracht door twee indicatoren. De eerste indicator is het aandeel gekleurde scholen. Die geeft weer hoeveel schoolvestigingen meer dan 50 procent, dan wel meer dan 80 procent niet-westers allochtone leerlingen hebben. De tweede indicator is de gemiddelde schoolkleur. Van een leerling (naar herkomstgroep) wordt

weergegeven wat het gemiddelde percentage niet-westers allochtone medeleerlingen is. Zonder onderscheid naar herkomstgroepering is de gemiddelde schoolkleur gelijk aan het percentage niet-westers allochtone leerlingen op school, dan wel in een gebied/regio.

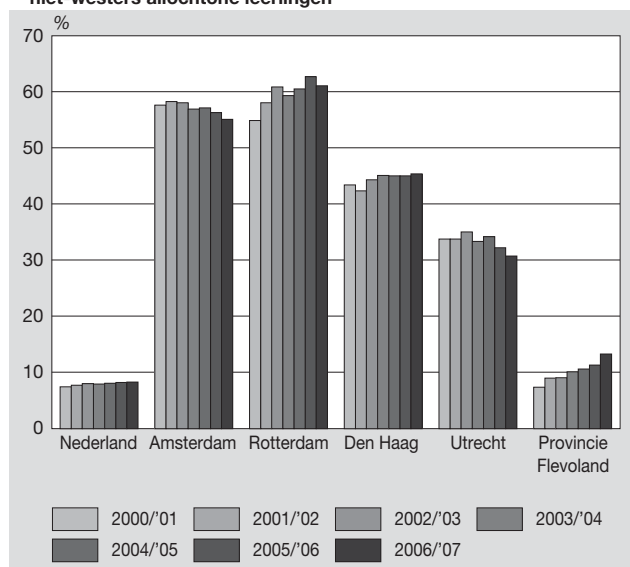
De eerste indicator geeft weer hoe de verdeling van niet-westers allochtone en overige leerlingen over de schoolvestigingen is. Deze verdeling is niet afgezet tegen de samenstelling van de bevolking in de buurt van de school. De tweede indicator (gemiddelde schoolkleur) is ook niet direct afgezet tegen de demografische kenmerken van de omgeving, maar geeft wel weer hoe scheef de verhoudingen zijn voor autochtone en niet-westers allochtone leerlingen.

3. Basisonderwijs

3.1 Aandeel gekleurde scholen het hoogst in Randstad

In het schooljaar 2006/'07 had 8 procent van de Nederlandse basisscholen meer dan 50 procent niet-westers allochtone leerlingen. De helft van deze scholen had meer dan 80 procent niet-westers allochtone leerlingen. In de Randstad komen de meeste gekleurde scholen voor. Dat komt doordat inwoners van niet-westers allochtone herkomst vooral in de vier grote steden wonen. De islamitische en hindoeïstische scholen die de afgelopen jaren zijn opgericht zijn bijna per definitie gekleurd en hebben in de grote steden een belangrijk aandeel in het aantal gekleurde scholen (Karsten, 2007).

2. Schoolvestigingen in het basisonderwijs met meer dan 50 procent niet-westers allochtone leerlingen

Bron: CBS, CFI(OCW).

Iets meer dan de helft van de basisscholen in de vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) telde in 2006/'07 meer dan 50 procent niet-westers allochtone leerlingen. Ongeveer een derde van de scholen in deze steden had meer dan 80 procent niet-westers allochtone leerlingen. Het aandeel gekleurde scholen was in Utrecht het kleinst en in Rotterdam het grootst. In Rotterdam en Den Haag was het aandeel gekleurde basisscholen in 2006/'07 hoger dan in 2000/'01. Daarentegen is het aandeel gekleur-

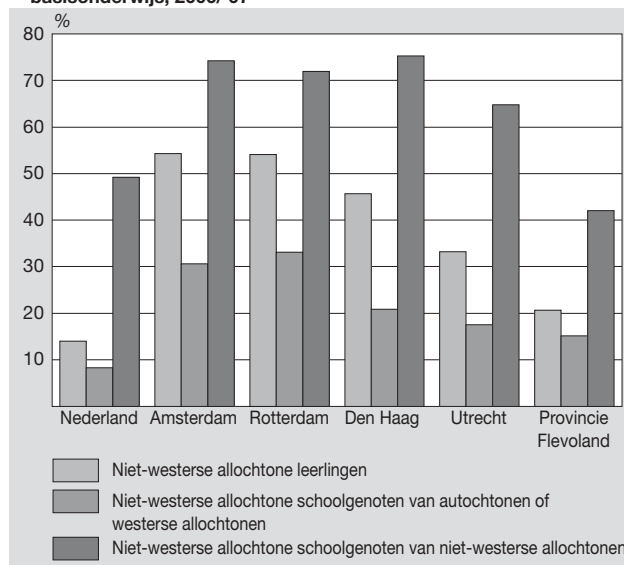
de scholen in Amsterdam en Utrecht in 2006/'07 lager dan in 2000/'01. In Flevoland is dat aandeel sinds 2000/'01 gestegen van 7 tot 13 procent. Veel niet-westerse allochtonen verhuisden in die tijd van Amsterdam naar Almere.

3.2 Gemiddeld 14 procent niet-westers allochtone leerlingen

In het schooljaar 2006/'07 had een leerling van een Nederlandse basisschool gemiddeld 14 procent niet-westers allochtone medescholieren. Een niet-westers allochtone leerling had gemiddeld 49 procent niet-westers allochtone schoolgenoten, terwijl een autochtoon of westers allochtoon gemiddeld maar 8 procent niet-westers allochtone schoolgenoten had. Dit verschil duidt op segregatie: leerlingen van verschillende herkomstgroeperingen zijn niet evenredig over de scholen verdeeld.

In de vier grote steden was in 2006/'07 bijna de helft van de leerlingen van niet-westers allochtone herkomst. Ook daar was een groot verschil tussen het aandeel niet-westers allochtone schoolgenoten van autochtonen of westerse allochtonen en niet-westers allochtonen, 26 procent versus 73 procent. De grootste segregatie komt voor in Den Haag. Daar had een niet-westerse allochtoon 75 procent niet-westers allochtone schoolgenoten, terwijl een autochtone of westers allochtone leerling 21 procent niet-westerse allochtone medeleerlingen had.

3. Aandeel niet-westers allochtone schoolgenoten in het basisonderwijs, 2006/'07

Bron: CBS, CFI(OCW).

De gemiddelde schoolkleur op basisscholen is sinds 2000/'01 niet veel veranderd. In Utrecht is het aandeel niet-westers allochtonen iets afgenomen, evenals in Noord-Nederland. Deze afname lijkt de segregatie echter nauwelijks te beïnvloeden.

De toename van het aandeel gekleurde scholen in Flevoland is in overeenstemming met de cijfers van de gemiddelde schoolkleur. Het percentage niet-westers allochtone leerlingen nam toe van 17 procent in 2000/'01 tot 21 procent in 2006/'07. De percentages niet-westers allochtone medeleerlingen van autochtone of westers allochtone leerlingen en niet-westers allochtone leerlingen stegen in on-

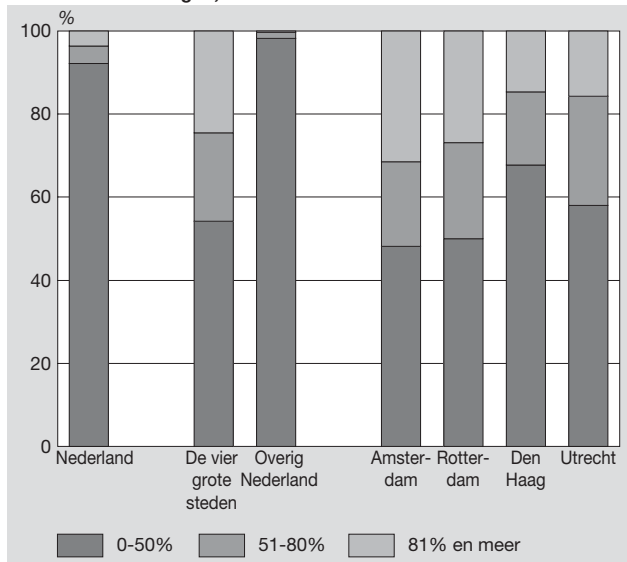
geveer dezelfde verhouding. Hierdoor nam de segregatie in Flevoland niet verder toe.

4. Voortgezet onderwijs

4.1 Ook 8 procent gekleurde scholen

In 2006/'07 had ook in het voortgezet onderwijs 8 procent van de Nederlandse schoolvestigingen meer dan 50 procent niet-westers allochtone leerlingen. En ook hier had de helft van deze scholen meer dan 80 procent niet-westers allochtone leerlingen. In de vier grote steden was het aandeel gekleurde scholen in het voortgezet onderwijs iets lager dan dat in het basisonderwijs. Bijna de helft van de scholen in de vier grote steden telde meer dan 50 procent niet-westers allochtone leerlingen. Een kwart van de scholen had meer dan 80 procent niet-westers allochtone leerlingen. Van de vier grote steden hadden Utrecht en Den Haag het kleinste aandeel gekleurde scholen en Amsterdam en Rotterdam het grootste.

4. Scholen in het voortgezet onderwijs¹⁾, naar aandeel niet-westers allochtone leerlingen, 2006/'07*

¹⁾ Voortgezet onderwijs exclusief het praktijkonderwijs.

Bron: CBS, IBG, GBA.

De ontwikkeling van de schoolkleur in het voortgezet onderwijs is moeilijker te schetsen dan die in het basisonderwijs. In de eerste plaats zijn gegevens over schoolkleur pas bekend vanaf het schooljaar 2003/'04. Bovendien zijn de cijfers voor het laatste jaar gebaseerd op voorlopige cijfers. Verder is in de relatief korte tijdreeks nog sprake van een trendbreuk. Tot 2005/'06 waren er geen individuele gegevens bekend van de vmbo-afdelingen aan de Agrarische Opleidingscentra (AOC's). Voor 2005/'06 zijn de indicatoren voor schoolkleur zowel in- als exclusief de vmbo-afdelingen aan de Agrarische Opleidingscentra berekend. Na opname van het agrarische onderwijs is de indicator over de hele linie iets lager geworden. Dit komt doordat maar weinig niet-westerse allochtonen kiezen voor een opleiding in de agrarische sector (CBS, 2007).

Sinds 2003/'04 lijkt het aandeel gekleurde scholen in het voortgezet onderwijs voor heel Nederland vrij stabiel te zijn.

Voor de vier grote steden samen daalde het aandeel in eerste instantie iets, om in het laatste jaar juist toe te nemen.

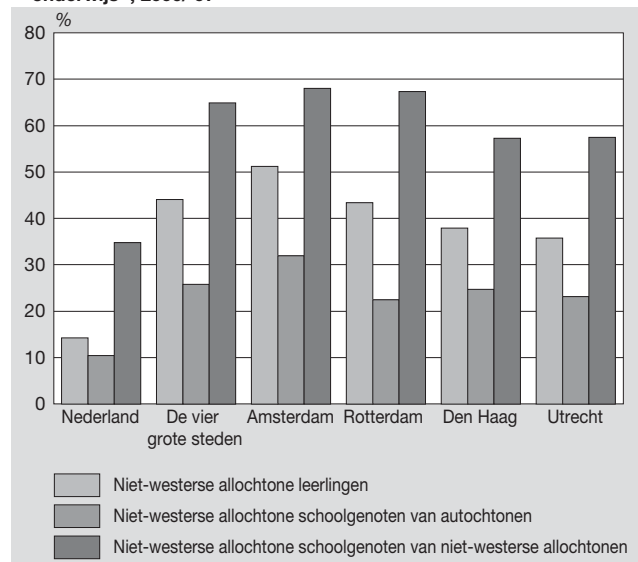
4.2 Gemiddelde schoolkleur hetzelfde als in het basisonderwijs

Het percentage niet-westers allochtone leerlingen op de schoolvestigingen voor voortgezet onderwijs in Nederland bedroeg in het schooljaar 2006/'07 gemiddeld 14 procent. Dat is net zoveel als in het basisonderwijs. Een leerling had dus gemiddeld 14 procent niet-westers allochtone medescholieren. Voor een niet-westerse allochtone leerling was dat gemiddeld 35 procent en voor een autochtoon gemiddeld 10 procent. De verschillen zijn in het voortgezet onderwijs iets minder groot dan in het basisonderwijs.

Dat de segregatie binnen het voortgezet onderwijs iets minder groot is dan binnen het basisonderwijs komt door het grotere verzorgingsgebied van de middelbare scholen. Basisscholen zijn over het algemeen minder groot en voor hun leerlingpopulatie meer gebonden aan de buurt waarin zij staan. Deze effecten hebben blijkbaar meer invloed op de gemiddelde segregatie dan dat leerlingen van verschillende herkomstgroeperingen in het voortgezet onderwijs andere schoolsoorten volgen en dus vaak naar andere schoolvestigingen gaan (figuur 1).

Overigens zijn de verschillen tussen de vestigingen naar schoolsoort vaak wel erg groot. Cijfers over 2004/'05 (exclusief de vmbo-afdelingen van de AOC's) geven weer dat binnen de vier grote steden het percentage niet-westers allochtone leerlingen uiteenloopt van gemiddeld 23 procent voor havo/vwo-vestigingen tot 67 procent op vestigingen waar vmbo basis- en kaderberoepsgericht onderwijs wordt gegeven (CBS, 2006).

5. Aandeel niet-westers allochtone schoolgenoten in het voortgezet onderwijs¹⁾, 2006/'07*

¹⁾ Voortgezet onderwijs exclusief het praktijkonderwijs.

Bron: CBS, IBG, GBA.

In de vier grote steden was in 2006/'07 45 procent van de leerlingen van niet-westers allochtone herkomst. Ook hier is een groot verschil tussen het aandeel niet-westers allochtone schoolgenoten van autochtonen en niet-westers alloch-

tonen (26 versus 65 procent). In Rotterdam is het verschil het grootst. Daar zaten niet-westers allochtonen met drie keer zo veel andere niet-westers allochtone leerlingen op school dan autochtone leerlingen (67 versus 22 procent niet-westers allochtone schoolgenoten). Van de vier grote steden is de segregatie in Den Haag en Utrecht het kleinst.

De indicatoren voor de gemiddelde schoolkleur in het voortgezet onderwijs ontwikkelen zich in de tijd niet veel. De daling in het laatste jaar is, zoals al eerder vermeld, het gevolg van de opname van de vmbo-afdelingen aan de agrarische opleidingscentra in de cijfers. In de gemeente Den Haag daalt de indicator voor de niet-westerse allochtonen duidelijk sterker dan voor de autochtone leerlingen. Hiermee neemt de segregatie op de Haagse scholen voor voortgezet onderwijs iets af.

Literatuur

CBS (2006), Jaarboek Onderwijs in cijfers 2006.

CBS (2007), Jaarboek Onderwijs in cijfers 2007.

FORUM, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling (2007), Gemeenten in actie tegen segregatie in het basisonderwijs (een inventarisatie bij de G31 en vier andere gemeenten). In opdracht van Forum uitgevoerd door Walraven & Haest, D. Peters, M.Haest, Guido Walraven. Utrecht, maart 2007.

Het Onderwijsblad (2007), Scheiding zwart/wit blijft hardnekkig. Nr. 6, 24 maart 2007, pp.4.

Karsten, S. (2007), 'Ik wil niet tussen de hoofddoekjes staan'; niemand wil spreiding allochtone leerlingen. In: Didaktief, nr 1-2/januari-februari 2007, pp. 16-19.

Latten, J., H. de Feijter, H. Nicolaas, B. Hamers (2006), Uit Balans. Selectieve verhuisstromen naar en uit de grote stad. In: Bevolkingsvraagstukken in Nederland anno 2006, Grote steden in demografisch perspectief. Rapport nr. 71. Onder redactie van: N. van Nimwegen en I. Esveldt, NIDI, Den Haag, 2006.

Welther, L. (2007), Er is weer hoop; Ouderinitiatieven hebben de toekomst. In: Didaktief, nr 1-2/januari-februari 2007, pp. 20-23.

Tabel 1
Scholen in het basisonderwijs ¹⁾ naar aandeel niet-westers allochtone leerlingen

	2000/'01	2001/'02	2002/'03	2003/'04	2004/'05	2005/'06	2006/'07
<i>Meer dan 50% niet-westers allochtone leerlingen</i>	%						
Nederland	7	8	8	8	8	8	8
De vier grote steden	50	51	53	52	52	52	51
w.v.							
Amsterdam	58	58	58	57	57	56	55
Rotterdam	55	58	61	59	61	63	61
Den Haag	43	42	44	45	45	45	45
Utrecht	34	34	35	33	34	32	31
Overig Nederland	3	4	4	4	4	4	4
w.v.							
Noord-Nederland	1	1	1	1	1	1	1
Oost-Nederland	4	4	4	4	5	5	5
w.v.							
Flevoland	7	9	9	10	11	11	13
Zuid-Nederland	4	5	5	5	5	5	5
West-Nederland ²⁾	3	3	4	4	4	4	4
<i>Meer dan 80% niet-westers allochtone leerlingen</i>							
Nederland	4	4	4	4	4	4	4
De vier grote steden	31	32	32	32	31	33	33
w.v.							
Amsterdam	34	36	35	35	33	38	38
Rotterdam	37	37	36	39	38	39	38
Den Haag	29	28	29	29	29	27	29
Utrecht	14	16	18	16	16	17	18
Overig Nederland	1	1	1	1	1	1	1
w.v.							
Noord-Nederland	0	0	0	0	0	0	-
Oost-Nederland	1	1	1	1	1	1	1
w.v.							
Flevoland	2	2	2	2	2	1	3
Zuid-Nederland	1	1	2	2	2	1	2
West-Nederland ²⁾	1	1	2	2	2	2	2

¹⁾ Exclusief schoolvestigingen met minder dan 20 leerlingen.

²⁾ Exclusief de vier grote steden.

Bron: CBS, CFI(OCW).

Tabel 2
De verdeling van leerlingen naar herkomstgroepering op basisscholen

	2000/'01	2001/'02	2002/'03	2003/'04	2004/'05	2005/'06	2006/'07
<i>Niet-westers allochtone leerlingen</i>	%						
Nederland	14	14	14	14	14	14	14
De vier grote steden	50	50	51	50	49	50	49
w.v.							
Amsterdam	56	56	56	55	54	55	54
Rotterdam	53	53	54	54	54	54	54
Den Haag	48	46	47	46	45	45	46
Utrecht	36	36	36	35	35	34	33
Overig Nederland	10	10	10	10	10	10	10
w.v.							
Noord-Nederland	7	7	7	6	6	5	5
Oost-Nederland	10	10	10	10	10	10	10
w.v.							
Flevoland	17	17	18	19	20	20	21
Zuid-Nederland	10	10	10	10	10	10	10
West-Nederland ³⁾	10	10	11	10	10	11	10
<i>Niet-westers allochtone schoolgenoten¹⁾ van autochtonen en westerse allochtonen²⁾</i>							
Nederland	8	9	9	8	8	8	8
De vier grote steden	28	27	27	27	27	27	26
w.v.							
Amsterdam	33	33	33	32	32	32	31
Rotterdam	30	30	31	31	31	32	33
Den Haag	23	22	22	22	22	21	21
Utrecht	20	19	19	19	19	18	18
Overig Nederland	7	7	7	7	7	7	7
w.v.							
Noord-Nederland	5	5	5	5	5	4	4
Oost-Nederland	7	7	7	7	7	7	7
w.v.							
Flevoland	12	13	14	14	15	15	15
Zuid-Nederland	7	7	7	7	7	7	7
West-Nederland ³⁾	8	8	8	8	8	8	8
<i>Niet-westers allochtone schoolgenoten¹⁾ van niet-westers allochtonen</i>							
Nederland	48	49	49	49	49	49	49
De vier grote steden	73	73	73	73	73	73	73
w.v.							
Amsterdam	73	74	74	73	73	74	74
Rotterdam	73	73	73	73	73	73	72
Den Haag	75	75	75	75	74	74	75
Utrecht	65	65	66	66	65	64	65
Overig Nederland	33	33	33	33	33	33	34
w.v.							
Noord-Nederland	26	26	25	24	24	23	22
Oost-Nederland	34	36	35	35	35	35	35
w.v.							
Flevoland	38	39	38	40	41	41	42
Zuid-Nederland	34	34	34	34	35	34	36
West-Nederland ³⁾	32	33	34	33	33	33	34

¹⁾ Hiermee wordt aangegeven dat niet-westers allochtone leerlingen niet evenredig over de scholen zijn verdeeld. Zo had een leerling op een basisschool in Nederland in 2006/'07 gemiddeld 14% niet-westers allochtone schoolgenoten. Als gekeken wordt naar de herkomstgroepering van de leerling is dit percentage anders. Een niet-westers allochtoon had gemiddeld 49% niet-westers allochtone schoolgenoten, terwijl een autochtoon of westerse allochtoon gemiddeld maar 8% niet-westers allochtone schoolgenoten had.

²⁾ Inclusief herkomstgroepering onbekend.

³⁾ Exclusief de vier grote steden.

Bron: CBS, CFI(OCW).

Tabel 3
Scholen in het voortgezet onderwijs ¹⁾ naar aandeel niet-westers allochtone leerlingen

	2003/'04	2004/'05	2005/'06	2005/'06 ²⁾	2006/'07* ²⁾
<i>Meer dan 50% niet-westers allochtone leerlingen</i>	%				
Nederland	8	8	8	7	8
De vier grote steden	46	45	45	43	46
w.v.					
Amsterdam	49	50	51	48	52
Rotterdam	50	49	49	48	50
Den Haag	39	34	32	30	32
Utrecht	39	39	37	35	42
Overig Nederland	2	2	2	2	2
w.v.					
Noord-Nederland	1	0	0	0	0
Oost-Nederland	1	0	0	0	1
Zuid-Nederland	2	1	1	1	1
West-Nederland ³⁾	3	4	4	3	4
<i>Meer dan 80% niet-westers allochtone leerlingen</i>					
Nederland	4	4	4	4	4
De vier grote steden	25	25	26	25	25
w.v.					
Amsterdam	24	28	29	28	31
Rotterdam	29	25	31	31	27
Den Haag	26	25	19	18	15
Utrecht	17	11	16	15	16
Overig Nederland	0	0	0	0	0
w.v.					
Noord-Nederland	0	0	0	0	0
Oost-Nederland	0	0	0	0	0
Zuid-Nederland	0	0	0	0	0
West-Nederland ³⁾	0	1	1	1	1

¹⁾ Exclusief het praktijkonderwijs en de vmbo-afdelingen van de Agrarische Opleidingscentra.

²⁾ Inclusief de vmbo-afdelingen van de Agrarische Opleidingscentra.

³⁾ Exclusief de vier grote steden.

Bron: CBS, IBG, GBA.

Tabel 4
De verdeling van autochtone en niet-westers allochtone leerlingen op scholen voor voortgezet onderwijs ¹⁾

	2003/'04	2004/'05	2005/'06	2005/'06 ²⁾	2006/'07* ²⁾
<i>Niet-westers allochtone leerlingen</i>	%				
Nederland	15	15	15	14	14
De vier grote steden	46	45	45	45	44
w.v.					
Amsterdam	53	52	53	52	51
Rotterdam	43	43	44	43	43
Den Haag	42	41	41	39	38
Utrecht	37	37	37	36	36
Overig Nederland	11	11	11	10	11
w.v.					
Noord-Nederland	7	6	6	6	6
Oost-Nederland	10	11	11	10	11
Zuid-Nederland	9	9	9	9	9
West-Nederland ⁴⁾	13	13	13	13	13
<i>Niet-westers allochtone schoolgenoten ³⁾ van autochtonen</i>					
Nederland	11	11	11	10	10
De vier grote steden	27	27	27	26	26
w.v.					
Amsterdam	33	32	33	32	32
Rotterdam	24	23	23	23	22
Den Haag	27	27	27	26	25
Utrecht	25	25	24	24	23
Overig Nederland	9	9	9	9	9
w.v.					
Noord-Nederland	6	6	6	6	6
Oost-Nederland	9	9	9	9	9
Zuid-Nederland	8	8	8	8	8
West-Nederland ⁴⁾	11	11	11	11	11
<i>Niet-westers allochtone schoolgenoten ³⁾ van niet-westers allochtonen</i>					
Nederland	36	36	35	35	35
De vier grote steden	66	66	66	65	65
w.v.					
Amsterdam	70	70	69	69	68
Rotterdam	66	66	67	67	67
Den Haag	62	60	59	58	57
Utrecht	56	57	58	57	57
Overig Nederland	19	20	20	20	20
w.v.					
Noord-Nederland	11	10	10	10	9
Oost-Nederland	18	19	19	19	19
Zuid-Nederland	18	17	17	17	17
West-Nederland ⁴⁾	22	23	23	23	23

¹⁾ Exclusief het praktijkonderwijs en de vmbo-afdelingen van de Agrarische Opleidingscentra.

²⁾ Inclusief de vmbo-afdelingen van de Agrarische Opleidingscentra.

³⁾ Hiermee wordt aangegeven dat niet-westers allochtone leerlingen niet evenredig over de scholen zijn verdeeld. Zo had een leerling op een school voor voortgezet onderwijs in Nederland in 2006/'07* gemiddeld 14 procent niet-westers allochtone schoolgenoten. Als gekeken wordt naar de herkomstgroepering van de leerling is dit percentage anders. Een niet westerse allochtoon had gemiddeld 35 procent niet-westers allochtone schoolgenoten, terwijl een autochtoon gemiddeld maar 10 procent niet-westers allochtone schoolgenoten had.

⁴⁾ Exclusief de vier grote steden.

Bron: CBS, IBG, GBA.